

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 240)

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/563)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1135/72

3.1.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.12.1996 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Azerbaycan, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında 9 Şubat 1994 tarihinde Ankara’da “Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması” imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkın gelir unsurları itibarıyla ikâmet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaşılır. Böylece, Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mükimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Âkit Devletlerde önlenmesi ile Azeri yatırımcılar için Türkiye’nin, Türk yatırımcılar için ise Azerbaycan’ın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişikte yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması, 29 maddeden meydana gelmiştir. Anlaşma maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. — Anlaşmanın Kapsamına Giren Kişiler

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin, Âkit Devletler (Türkiye ve Azerbaycan)'den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. — Kavranan Vergiler

Bu madde, Anlaşma kapsamına giren vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Âkit Devletlerden herhangi birinde, politik alt bölümlerinde veya mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı belirtilmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Azerbaycan'da, tüzelkişilerden alınan gelir vergisi ve gerçek kişilerin gelir vergisi; Türkiye Cumhuriyetinde ise, gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınmaya başlanan ve bu vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceği hükme bağlanmakta, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatlarındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirecekleri öngörülmektedir.

Madde 3. — Genel Tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

1 inci fıkrada sırasıyla, "Türkiye", "Azerbaycan", "Bir Âkit Devlet", "Diğer Âkit Devlet", "Vergi", "Kişi", "Şirket", "Kanunî Merkez", "Vatandaş", "Bir Âkit Devletin Teşebbüsü", "Diğer Âkit Devletin Teşebbüsü", "Yetkili Makam", "Uluslararası Trafik", "Gerçek Lehtar" ve "Sabit Yer" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. — Mukim

Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzelkişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzelkişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Anlaşmanın amaçları bakımından; ev, ikâmetgah, iş merkezi, kanunî merkez veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi "mukim" addedilmektedir. Gelir Vergisi

si Kanunumuz Türkiye’de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuz tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkroda, gerçek kişilerin 1 inci fıkroda belirtilen kriterler nedeniyle her iki devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkroda ise, gerçek kişiler dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mukimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin kanunî iş merkezinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 5. — İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde, ticarî kazancın vergilendirileceği Âkit Devletin belirlenmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticarî kazancın Türkiye’de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de, yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

6 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkroda, “işyeri” teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkroda, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı ve işletildiği diğer yerlerdir.

Bu fıkroda ayrıca süresi oniki ayı aşan inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili kontrol faaliyetlerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkroda, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

4 üncü fıkroda daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 3 üncü fıkroda belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, işe ilişkin sabit bir yerden 3 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de “işyeri” maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanununun dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye’de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilğe ilişkin hükümleri anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

5 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir.

6 ncı fıkroda ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu da (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil) kapsama dahil etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkra, “gayrimenkul varlık” teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 7. — Ticarî Kazançlar

Maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyet diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülüyorsa, sadece işyerine atfedilebilen kazançlar diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra, ticarî kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. — Gemicilik, Hava ve Kara Taşımacılığı

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının tam donanımlı veya çıplak kiralanmasından elde edilen kazançlar ile uluslararası trafikte kullanılan konteynerlerin kullanımından ve kiralanmasından elde edilen kazançların arizi olması halinde, bu maddede kapsanacağı hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada ilk fıkrada benimsenen prensibin, bir ortaklığa bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 9. — Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itınayı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğeri Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. — Temettüleri

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirinin esas itibariyle temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettü elde eden temettünün gerçek lehtarı ise alınacak vergi, gayrisafi temettü tutarının % 12'sini aşamayacaktır.

3 üncü fıkrada "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticarî Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/b numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehtarının, temettüyü dağıtan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11. — Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre faizi vergilendirme hakkı, lehtarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azamî % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, Türkiye Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına, Türkiye İhracat Kredi Bankası'na ödenen faizler ile Azerbaycan Hükümeti'ne, Azerbaycan Cumhuriyet Millî Bankası'na ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada "faiz" teriminin tanımı yapılmıştır.

5 inci fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceğini öngörmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faiz ödeyenin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyicisi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla ödenen kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergi-

ye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddî Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddî hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, "gayrimaddî hak bedelleri"nin tanımına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddî hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda, faizde olduğu gibi gayrimaddî hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

Madde 13. — Sermaye Değer Artış Kazançları

1 inci fıkrada, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elde çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların elde çıkarılmasından doğan kazançların, yalnızca gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin diğer fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkları elden çıkaranların mukim olduğu Âkit Devlette; sözkonusu varlıkların iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 14. — Serbest Meslek Faaliyetleri

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek kişilerin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Ancak, bu kişinin diğer Âkit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, sabit yerden elde edilen kazançların kaynak devlette de vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 15. — Bağımlı Faaliyetlerden (Hizmetlerden) Elde Edilen Gelir

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak, sözkonusu kural, bu an-

laşmanın 16. 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğrenci ve öğretmenler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu Devlette bir takvim yılı içinde kesintisiz oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 gündün fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerin, bu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette; yine Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen inşaat şantiyesi, yapım, montaj ya da kurma projesinde bir hizmet ifa edilirse teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 16. — Müdürlere Yapılan Ödemeler

Sözkonusu maddede, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin bu diğer Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 17. — Sanatçı ve Sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların işgal konuları ile ilgili şahsî faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ile bağımlı faaliyetleri düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların işgal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzelkişiyeye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği devlette yapılacağını öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticarî kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı faaliyetlerin (ücretlerin) vergilendirilmesini düzenleyen bu anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette icra edilen ve diğer Âkit Devletin kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 18. — Kamu Görevlileri

1 inci fıkrada, kamu hizmeti karşılığında yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükümünün değil, 15, 16 ve 19 uncu madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

Madde 19. — Emekli Maaşları

Bu maddede, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 20. — Öğretmen ve Öğrenciler

1 inci fıkrada, öğrencilerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devletle yararlana- cıkları vergi istisnasının sınırları hükme bağlanmaktadır. Buna göre, öğrenciler yalnızca geçim, öğ- renim veya meslekî eğitim masraflarını karşılayan ve buldukları devletin dışındaki kaynaklardan sağlanan paralar dolayısıyla öğrenim gördükleri Âkit Devletle vergiye tabî tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrada, öğretmen veya araştırmacıların iki yılı aşmayan bir süre diğer Devletle yapmış oldukları öğretim veya araştırma karşılığında bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettik- leri gelirlerin, bu Devletle vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devletle öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci ve- ya stajyerin elde ettiği ücretlerin diğer Devletle vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

Madde 21. — Diğer Gelirler

1 nci fıkrada, nerede doğarsa doğsun, bir Âkit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaş- manın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mu- kim olduğu Devletle vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler hariç olmak üzere, diğer Âkit Devletle bulunan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan veya sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunan bir Âkit Devlet mukiminin, bu işyeri veya sabit yer ile etkin bir şekilde bağlantılı bir hak veya varlıktan elde ettiği gelire bu maddenin 1 inci fıkraya hükümlerinin uygulanmayacağı, sözkonusu gelirin 7 nci veya 14 üncü mad- de hükümlerine göre vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 22. — Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkindir.

1 inci fıkrada, Türkiye'de mukim olan, bir başka ifade ile Türkiye'de tam mükellef statüsün- de olan gerçek kişilerin ve kurumların çifte vergilendirilmelerinin nasıl önleneceği düzenlenmiştir.

1 inci fıkranın (a) bendinde, bir Türkiye mukimi (b) alt bendinde belirtilen gelirler dışında ve bu Anlaşma hükümleri uyarınca Azerbaycan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türki- ye, bu geliri vergiden istisna edecek, fakat bu kişinin geri kalan geliri üzerindeki toplam vergiyi he- saplamak amacıyla, sözkonusu gelire vergiden istisna edilmemiş gibi bir vergi nisbeti uygulayabi- lecektir.

Fıkranın (b) bendinde, bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10. 11. 12 nci maddeleriyle 13 ün- cü maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri uyarınca Azerbaycan'da vergilendirilebilen bir gelir elde et- tiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Azerbaycan'da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir. Ancak sözkonusu mahsup, Azerbaycan'da vergilendirile- bilen gelir için, mahsupdan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2 nci fıkrada, Azerbaycan mukimleri için Çifte Vergilendirmenin nasıl önleneceği düzenlen- miştir.

Sözkonusu fıkrada, bir Azerbaycan mukiminin bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye'de bir gelir elde etmesi durumunda, bu gelir Türkiye'de vergilendirilecektir. Türkiye'de bu gelir üzerin- den ödenen vergiler, Azerbaycan'da gelir üzerinden alınan vergilerden mahsup edilecektir. Sözkö- nusu mahsup, Azerbaycan vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi tutarını aşmayacaktır.

Madde 23. — Ayrım Yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devlet vatandaşının, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacakları öngörülmüştür.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devlet teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsi indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukimine uyguladığı faiz, gayrimaddî hak bedeli şeklindeki ödemeler ile benzeri ödemelerin, ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine uygulanmış gibi aynı şekilde indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 24. — Karşılıklı Anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrası, bir Âkit Devlet mukiminin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arzedebilecektir. Ancak, bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilecek ve sözkonusu müracaatın Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süreler içinde yapılabileceği belirtilmektedir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam sorunu kendisi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrada ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 25. — Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın tam anlamıyla uygulanabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. — Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları

Bu maddede, diplomatlar ve konsolosluk memurlarının, Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 27. — İdarî Yardımlaşma

Bu madde ile Âkit Devletler, 2 nci maddede yer alan vergilerin tebliğ ve tahsiliyle ilgili hususlarda karşılıklı idarî yardımlaşmayı taahhüt etmektedirler.

1 inci fıkra, idarî yardımlaşmanın kapsamına; Vergilerin asıl, zam, ek, faiz, gider ve ceza hukuku dışında kalan para cezalarının tebliğinin ve tahsilinin girdiği belirtmektedir. Böylece Azerbaycan, Türkiye'nin bir mükellefden olan gelir veya kurumlar vergisi ile 2 nci maddenin 3 üncü fıkrasının a) bendinde sayılan fonları ve bu vergi ve fonlarla ilgili ceza, faiz ve benzeri hususları ilgili mükellefe tebliğ etmeyi ve daha sonra tahsil etmeyi yüklenmektedir. Aynı taahhüt Türkiye açısından da, Azerbaycan gelir ve kurumlar vergileri yönünden geçerlidir.

2 ve 3 üncü fıkralar, tebliğ ve tahsille ilgili iç mevzuat hükümlerinin nasıl uygulanacağını ve talepte bulunan Devletin hangi belgeleri göndereceğini açıklamaktadır.

4 üncü fıkra, diğer Devletin alacağını nasıl teminata bağlanacağını düzenlemektedir.

5 inci fıkra, elde edilen bilgilerin gizli tutulacağını amirdir.

Madde 28. — Yürürlüğe Girme

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Buna göre Anlaşma, Âkit Devletlerin herbirinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli kanunî işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirmelerini müteakip, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı gün yürürlüğe girecek ve hükümleri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen yılın ocak ayının ilk günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için uygulanacaktır.

Madde 29. — Yürürlükten Kalkma

Maddede, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirtmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Esas No. : 11563

Karar No. : 83

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 3.1.1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 7.1.1997 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 30.1.1997 tarihinde yaptığı 39 uncu Birleşiminde, Hükümeti temsilen Çevre Bakanı başkanlığında, Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, çağdaş dünyanın en önemli özelliklerinden biri, ülkeler arasındaki mal, sermaye ve emek akışının giderek yoğunlaşması nedeniyle ortaya çıkan ekonomiler arası etkileşimdir. Yabancı sermayeli şirketlerin kuruluşu, holdinglerin bünyelerindeki şirketleri dünyanın dört bir ta-

rafına yayması, şirketlerin yabancı ülkelerde şube oluşturmaları, alacaklısı ve borçlusu farklı ülkelerde bulunan kredi ilişkilerinin yoğunlaşması gibi hususlar sermayenin sınır ötesi hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Kişi ve kuruluşların birden fazla devlette gelir elde etmeleri dolayısıyla, gelirlere kaynaklanan verginin hangi devlette vergilendirileceğinin önemli bir sorun olarak ortaya çıkması da bu tablonun doğal sonucudur.

Azerbaycan Cumhuriyeti, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde, çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü bu nedenle önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında 9 Şubat 1994 tarihinde Ankara'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile; vergileme hakkının gelir unsurları itibarıyla ikamet veya kaynak devletlerden birine bırakılması, bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaşılması suretiyle kişilerin aynı gelir veya servet üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle, karşılıklı olarak her iki ülke, Âkit Devlet yatırımcıları için daha güvenli ve cazip hale gelecek, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketleri gelişecek, bu durum her iki ülkenin de refahına katkıda bulunacaktır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

— Vergi kanunlarına istisna getiren ve malî hükümler taşıyan uluslararası anlaşmaların; esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmesinin, teamüle ve mevzuata uygun olmadığı, vergi kanunlarının görüşülmesinde esas komisyon olan Komisyonumuzun, bu kanunlara istisna getiren kanunlarda tali komisyon olmasının kanunların bütünlüğünü bozucu ve çelişkili nitelikte olduğu,

Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak anlaşmaların sunuş yazılarını hazırlama görevinin, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun gereğince Dışişleri Bakanlığına verildiği, sözkonusu anlaşmaların yine aynı Kanun hükümleri uyarınca Dışişleri Bakanlığınca yürütüldüğü, içeriğinin ise ilgili kurum veya kuruluşça hazırlandığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan anlaşmaları milletlerarası kurullarda tescil ettirmek ve yapılmış veya yapılacak anlaşmaların resmî sicilini tutmakla da Dışişleri Bakanlığının görevlendirildiği, dış siyasetin gereği olarak, dış ilişkilerle ilgili konularda bütünlük sağlamak açısından, sözkonusu anlaşmalarda Dışişleri Komisyonunun esas komisyon olarak değerlendirilmesi, konunun içeriği ile ilgili komisyonun ise komisyon olması, ancak tali komisyonun mutlaka görüş beyan etmesinin de zorunlu hale getirilmesi gerektiği,

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Diğer taraftan, kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarısı veya tekliflerinin veyahut sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tasarısı veya tekliflerin, Komisyonumuza tali komisyon olarak havale edilmiş olsalar dahi, bu konuya ilişkin mütalaamızın mutlak surette alınmasının gerektiği, ayrıca tali komisyonlara görüş bildirme zorunluluğu ile içtüzükte öngörülen görüş bildirme süresine biraz daha esneklik kazandıracak, içtüzük değişikliklerine gidilmesinde yarar bulunduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda özetlenen görüşmeler sonucunda, tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının; sözkonusu Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
i. Ertan Yülek
Adana
Bu Raporun Sözcüsü
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Alaattin Sever Aydın
Batman
Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale
Üye
Hüseyin Yayla
Hatay
Üye
Turhan Arınç
İzmir
Üye
Fethi Acar
Kastamonu
Üye
Mustafa Ünaldı
Konya
(İmzada bulunamadı)
Üye
Nezir Aydın
Sakarya
Üye
Kemalettin Gökteş
Trabzon

Başkanvekili
Mustafa Çiloğlu
Burdur
Üye
İlhan Aküzüm
Ankara
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Aslan Polat
Erzurum
Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
Üye
Zeki Karabayır
Kars
Üye
Nurettin Kaldırımçı
Kayseri
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Musa Uzunkaya
Samsun
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21.2.1997

Esas No. : 11563

Karar No. : 58

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20 Şubat 1997 tarihli 9 uncu Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesini önleme amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Sözcü
Cefi Jozef Kamhi
İstanbul
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Ali Rahmi Beyreli
Bursa
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Haluk Yıldız
Kastamonu
Üye
Abdullah Gencer
Konya

Kâtip
Cevdet Akçalı
Adana
Üye
Arif Ahmet Denizolgun
Antalya
Üye
Hikmet Çetin
Gaziantep
Üye
Hasan Tekin Enerem
İstanbul
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli
Üye
Yaşar Canbay
Malatya

Üye
Enis Sülün
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 9.2.1994 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bakanı ve Başb. Yrd.

T. Çiller

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı V.

I. Saygın

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı V.

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

B. Şeker

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Akşener

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Sağlık Bakanı.

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

Y. Aktuna

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı V.

İ. Kahraman

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı V.

Ş. Kazan

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V.

F. Adak

Turizm Bakanı

B. Yücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini teşvik eden bir Anlaşma yapmak isteğiyle

Aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

ANLAŞMANIN KAPSAMINA GİREN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Âkit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ticaretin toplam tutarı üzerinden mülteşebbisce ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye Cumhuriyetinde:

(i) Gelir Vergisi;

(ii) Kurumlar Vergisi;

(iii) Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir.)

b) Azerbaycan Cumhuriyetinde yürürlükte olan mevzuata göre tahsil edilen vergiler:

(i) Tüzel kişilerin kazançları ve bazı gelirleri üzerinden alınan vergiler;

(ii) Gerçek kişilerden alınan gelir vergisi;

(Bundan böyle "Azerbaycan Vergisi" olarak bahsedilecektir.)

4. Anlaşma aynı zamanda, bu Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen gelir üzerinden alınan vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanması bakımından gerekli olan, vergi mevzuatında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe:

a) (i) “Türkiye” terimi, kara ülkesi ve karasuları ile uluslararası hukuk çerçevesinde tabii kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması konularında egemenlik ve kaza hakkının bulunduğu Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölgeden oluşan deniz alanlarını kapsar;

(ii) “Azerbaycan” terimi, Azerbaycan Cumhuriyetini ifade eder. Bu terim, Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunları ve uluslararası hukuk uyarınca deniz alanlarında, deniz yatağında, toprak altında ve onların doğal kaynaklarında faaliyette bulunma hakkına sahip olduğu alanları kapsamına alır;

b) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri metnin gereğine göre Türkiye veya Azerbaycan anlamına gelir;

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergi anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluşları belirtir;

e) “Şirket” terimi, bütün tüzel kişileri veya vergileme yönünden tüzel kişi sayılan bütün kuruluşları belirtir;

f) “Kanunî merkez” terimi, Türk ve Azerbaycan ilgili kanunlarına göre tescil edilen hukukî ana merkezi ifade eder;

g) “Vatandaş” terimi,

(i) Bir Âkit Devletin vatandaşlığını elde eden herhangi bir gerçek kişiyi;

(ii) Bir Âkit Devletin yürürlükte olan mevzuatı gereğince statü kazanan herhangi bir hükmü şahıs, ortaklık ve dernek anlamına gelir;

h) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;

i) “Yetkili makam” terimi,

(i) Türkiye’de, Maliye Bakanlığını;

(ii) Azerbaycan’da Maliye Bakanlığı ve Devlet Baş Vergi Müfettişliğini

ifade eder.

j) “Uluslararası trafik” terimi, bir Âkit Devlet teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder. şu kadar ki, yalnızca diğer Âkit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

k) “Gerçek lehtar” terimi, bir üçüncü ülke mukiminin Türkiye veya Azerbaycan’dan elde ettiği temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedelleri açısından bu vergi anlaşmasından yararlanmasını önleme yönünde yoruma tabi tutulacak, ancak bu sınırlama, Âkit Devletlerin mukimlerini kapsayacak şekilde uygulanmayacaktır.

l) “Sabit yer” terimi, meslekî faaliyetlerin veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetlerin icra edilmesi amacıyla kullanılan bir daimi yeri ifade eder.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4
MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Âkit Devletin mukimi" terimi, o Âkit Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, iş merkezi, kanunî merkez veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir.

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Âkit Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. (hayatî menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Âkit Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Âkit Devletin de vatandaşı ise veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kanunî iş merkezinin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı ve işletildiği diğer herhangi bir yer;

g) Doğal zenginliklerin aranması ve buralardan faydalanılması amacıyla kullanılan tesis ve yapı;

h) Bir inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesi veya bununla ilgili kontrol faaliyetleri yalnızca, bu tür proje veya faaliyetler oniki ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur. Şantiye; müteahhidin, hazırlık çalışmaları da dahil olmak üzere, inşaatına başlamasına başladığı tarihten itibaren mevcuttur.

3. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir.

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, (a) ile (e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması. Ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalımsızın, bir kişi 5 inci fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında bir teşebbüs namına hareket ederek, bir Âkit Devlette bir teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu teşebbüs bu Devlette sözkonusu kişinin gerçekleştirdiği işlemler dolayısıyla bir işyerine sahip kabul olunacaktır. Ancak bu kişinin işe ilişkin sabit bir yerden yürüttüğü faaliyetler, 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlandırıldığında, sözkonusu işe ilişkin sabit yer anılan fıkra hükümleri uyarınca bir işyeri oluşturmayacaktır.

5. Bir teşebbüs, diğer Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Âkit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

6. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya diğer Âkit Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde), bu şirket diğeri için işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu (ilk bahsedilen) Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, bu teşebbüsün kazançları diğer Devlette, sadece işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin, indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticarî eşya alınması dolayısıyla doğan hiç bir kazanç bu işyerine atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

GEMİCİLİK, HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesinden elde ettiği kazanç, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bu maddenin amaçları bakımından, gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının uluslararası trafikte işletilmesinden elde edilen kazançlar, aşağıdaki kazançları da kapsamına alacaktır:

a) Gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının personel ve ekipmanıyla birlikte kiralanmasından veya yalnızca taşıt aracı olarak kiralanmasından elde edilen kazançlar;

b) Uluslararası trafikte kullanılan konteynerlerin (çekici, mavnalı ve konteyner taşımacılığı ile ilgili ekipmanlar dahil) kullanımından, bakımından ve kiralanmasından elde edilen kazançlar.

Ancak bunun için, sözkonusu kazançların, 1 inci fıkrada belirtilen kazançların yanısıra, arızı olarak elde edilmiş olması gerekir.

3. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda bir ortaklığa, bir ortak işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı, veya

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticarî ve malî ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukukî olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüleri, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunulan kişi temettütün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının yüzde 12'sini aşamayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançla katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri kapsar. Yatırım fonu ve yatırım ortaklarından sağlanan gelirler de bu terimin kapsamına girer.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan, bir Âkit Devlet mukimi şirketin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlette, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de vergilendirilebilir ve bu şekilde bu Devletin mevzuatı uyarınca alınacak vergi, 2 nci fıkrada belirtilen oranı aşamayacaktır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri arasında etkin bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşamayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Azerbaycan'da doğan ve Türkiye Hükümetine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına veya Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'ne ödenen faizler Azerbaycan vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Azerbaycan Hükümetine veya Azerbaycan Cumhuriyet Millî Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanımın tanımamasın, devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan ve her çeşit alacaktan doğan gelir ile bu gelirin elde edildiği Âkit Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri kapsar.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Böyle bir durumda, ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddî hak bedeli elde eden kişi gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayrisafî tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddî hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo veya televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebî, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, almeti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınıf, ticarî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı ile sınıf, ticarî veya bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Böyle bir durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelinin ödeyen kişi bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelinin ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve bu gayrimaddî hak bedelinin, işyerinin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir iliş-

kinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Böyle bir durumda, ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin veya sabit yerin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesi ile ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca bu teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar yalnızca, elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, bundan bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Âkit Devlette elde edilen sermaye değer artışı kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin meslekî faaliyetlerden ve bağımsız nitelikteki diğer faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu kişinin diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip olmaması şartıyla, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bu türden sabit bir yere sahip olduğunda, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Meslekî faaliyetler” deyimini, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLERDEN (HİZMETLERDEN) ELDE EDİLEN GELİR

1. 16, 18, 19 ve 20 ncı maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa ve

b) Ödeme, bu diğer Âkit Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden yapılmazsa, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkraların hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimince diğer Âkit Devlette ifa edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret, maaş ve diğer menfaatler, eğer bu çalışma :

a) Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen inşaat şantiyesi, yapım, montaj ya da kurma projesinde ifa edilirse,

b) Bir Âkit Devletin mukimi olan bir teşebbüsün uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında ifa edilirse,

bu diğer Âkit Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu veya benzeri bir organın üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının veya bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsî faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir, 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı veya sporcuların bir Âkit Devlette icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelir, bu Devlete yapılan söz konusu ziyaretin diğer Âkit Devlete, politik alt bölümüne ya da bir mahallî idaresine ait kamusal fonlardan önemli ölçüde desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 18

KAMU GÖREVLİLERİ

1. Bir Âkit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetle bağlantılı olan hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşlarına ve diğer ödemelere 15, 16 ve 19 uncu madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 19

EMEKLİ MAAŞLARI

18 inci maddenin 1 inci fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ile sağlanan diğer benzeri menfaatler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 20

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya ziyaretinden hemen önce diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçimini, öğrenim veya meslekî eğitimini sağlayabilmesi için ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette esas itibarıyla öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesini, öğretim veya araştırma karşılığında, ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devletin mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan ve diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunan bir kişinin, söz konusu işyeri ya da sabit yer ile etkin bir şekilde bağlantılı bir hak veya varlıktan bir gelir elde etmesi halinde, bu gelire 1 inci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Türkiye mükimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

a) Bir Türkiye mukimi aşağıda (b) alt bendinde belirtilen gelirler dışında ve bu Anlaşma hükümleri uyarınca Azerbaycan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden istisna edecektir (bu istisna, kurumlar vergisi mükellefleri açısından kurumlar vergisine ve gelir vergisi tevkifatına tabi olmamayı; gelir vergisi mükellefleri açısından gelir vergisine tabi olmamayı ifade eder); fakat bu kişinin geri kalan geliri üzerindeki toplam vergiyi hesaplamak amacıyla, söz konusu gelire sanki vergiden istisna edilmemiş gibi bir vergi nispeti uygulayabilecektir.

b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10, 11, 12 nci maddeleriyle 13 üncü maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri uyarınca Azerbaycan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Azerbaycan'da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla beraber söz konusu mahsup, Azerbaycan'da vergilendirilebilen gelir için, mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Azerbaycan mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

Bir Azerbaycan mukimi, bu Anlaşma hükümlerine göre Türkiye'de bir gelir elde ettiğinde, bu gelir Türkiye'de vergilendirilebilir. Türkiye'de bu gelir üzerinden ödenen vergiler, Azerbaycan'da gelir üzerinden alınan vergilerden mahsup edilecektir. Söz konusu mahsup, Azerbaycan'da vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi tutarını aşamayacaktır.

Madde 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları diğer Âkit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirim, muafiyet ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zoruunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

5. Bu Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddî hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer ödemeler, bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usullerine bakılmaksızın, durumu mukimi olduğu Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir. Söz konusu müracaat, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süre içinde yapılacaktır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber, kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için belirlenecek bir prosedür çerçevesinde birbirleriyle haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyon kanalıyla yürütülebilir.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili Âkit Devletlerin iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da cezasına veya bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar, bu bilgileri yalnızca söz konusu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Âkit Devleti :

- a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî uygulamalarına uymayacak idarî önlemler alma;
- b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) Herhangi bir ticarî, sınaî, meslekî sırrı ticarî işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR

VE

KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşmanın hiçbir hükmü, diplomat hüviyetindeki memurların ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

İDARİ YARDIMLAŞMA

1. Âkit Devletler, 2 nci madde kapsamına giren vergilerin asıllarının, zamlarının, eklerinin, faizlerinin, giderlerinin ve ceza hukuku sınırlarına girmeyen para cezalarının tebliğ ve tahsili amacıyla karşılıklı yardımlaşmayı taahhüt ederler.

2. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine diğer Âkit Devletin yetkili makamı, kendi Devletinde yukarıda bahsedilen vergilerin tebliğ ve tahsiline uygulanan mevzuat hükümlerini dikkate almak suretiyle, birinci fıkrada belirtilen ve ilk Devlette tahsil edilebilir hale gelmiş olan kamu alacaklarının tebliğini ve tahsilini sağlayacaktır. Bu alacaklar, kendisinden talepte bulunulan Devlette hiçbir öncelik kazanmayacak ve bu Devlet, talepte bulunan Devletin mevzuatının müsaade etmediği hiçbir icrai tedbiri alma yükümlülüğü altında tutulmayacaktır.

3. 2 nci fıkrada belirtilen talepler, icrai belgelerin resmî bir örneği ile desteklenecek ve eğer gerekliyorsa mahkeme kararının resmî bir örneği de eklenecektir.

4. Bir Âkit Devletin yetkili makamı haklarını güvence altına almak amacıyla, henüz itiraz yolu açık bulunan kamu alacakları için de, diğer Âkit Devletin yetkili makamına başvurup, bu diğer Devletin mevzuatında öngörülen koruma tedbirlerinin alınmasını isteyebilir; bu tedbirler için de 1-3 üncü fıkraya hükümleri uygulanabilir.

5. 25 inci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendi, kendisinden talepte bulunulan Devletin yetkili makamına, bu maddenin bundan önceki fıkralarının uygulanması dolayısıyla sunulan bütün bilgilere de aynen uygulanacaktır.

Madde 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

Âkit Devletlerden herbiri, bu Anlaşmanın yürürlüğe konulması için gerekli olan işlemlerin tamamlanmış olduğunu diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı günü takip eden ayın birinci gününde yürürlüğe girecek ve hükümleri Âkit Devletlerin ikisinde de bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılın ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için uygulanacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından fesh edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden her biri Anlaşmayı, herhangi bir takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollarla yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, Âkit Devletlerde fesih ihbarnamesinin verildiği yılı takip eden yılın ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, iki Devletin tam yetkili temsilcileri, Türkiye Türkçesi'nde iki nüsha olarak düzenlenen bu Anlaşmayı 9 Şubat 1994 tarihinde Ankara'da imzalamışlardır.

Bu Anlaşmanın Azerbaycan Türkçesi'ndeki metni daha sonra diplomatik kanallardan teati edilecek olup, her iki dildeki Anlaşma metinleri aynı derecede geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ AZERBAJYAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

İSMET ATTİLA

MALİYE BAKANI

ADINA

FİKRET YUSİFOV

MALİYE BAKANI

